اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

فيضانِ امام بُخاري رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه

دعائے عطّار: يا ربّ کريم! څوك چې دا رساله "**فيضانِ امام بخاري** رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه" اولولي يا ئې واوري، هغه ته د امام بُخاري رَحۡمَةُ اللّٰهِ عَلَيۡه د عشقِ رسول نه حصَّه عطا کړې او بے حسابه ئې اوبخښې. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

د درود شريف فضيلت

د الله پاك خوږ حبيب صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: څوک چې په ما باندي يو ځل درود شريف اوليږي، الله پاك به په هغه باندي لس ځله رحمتونه نازل کړي.
(مسلم شريف، ص172حديث912)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

بيرته بِينا شو (حکايت)

د يو وړوکي ماشوم والد وفات شوے وو، د **الله** پاك کار وو چې په ماشوم والي کښې هغه [ماشوم] په سترګو نابِينا شو. د هغه نيك سيرته والِده صاحِبه ډيره خفه شوه، هغې د خپل بچي علاج هم اوکړو خو د هغه د سترګو نظر بيرته رانغلو، بے وسه مور ئې ډيره پريشانه شوه، هغې به د دې غمه ژړل او د **الله** پاك نه به ئې د خپل بچي د بِينائي بيرته راتلو دُعاګانې کولې، د الله پاك رحمت په جوش کښې راغلو او په هغې نيکه بي بي باندې ئې رحم اوفرمائيلو. داسې اوشو چې يوه شپه د هغې قِسمت بيدار شو، په [illegible] ب کې [illegible] ته د الله پاك خليل حضرت اِبراهيم عَلَيۡهِ السَّلَام تشريف راوړو او ورته ئي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارشاد اوفرمائيلو: الله پاك ستا د دُعاګانو په وجه ستا د بچي سترګې بينا كړي دي. سحر چې راپاڅيدله نو خپل خوږ ماشوم ئې اوليدلو نو اَلْحَمْدُلِلّٰه! د هغه سترګې بينا شوي وے.

(تفهيمُ البُخارى، ج1، ص4 مُلَخَّصاً)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! آيا تاسو ته معلومه ده چې هغه خوش نصيبه ماشوم څوك وو؟ آو جي! هغه ماشوم وروسته لوئې مُحَدِّث جوړ شو، او هغوئې د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه په نوم ياديږي. **د اللّٰهُ رَبُّ الْعِزَّت دِ په هغوئې رحمت وي او د هغوئې په خاطر دِ زمونږه بے حِسابه بخښنه اوشي. اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه تعارُف

امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه په 13 شوال 194 هجرئ كښې د جُمعې مباركې په ورځ (د أُزبكستان په يو ښار) بُخارا كښې پيدا شو. د هغوئې نوم مُحَمَّد او كنيت ابو عبدُ الله دے. (فتح البارى، ج1، ص452) د هغوئې په القاباتو كښې دا هم دي: اَمِيرُ المُؤمِنين فِي الحديث، حافِظُ الحديث، ناصِرُ الاحاديثِ النَّبَوِيَّه، حِبرُ الاسلام، سَيِّدُ الفُقَهاءِ وَالمُحَدِّثِين، اِمامُ المُسلِمِين او شيخُ المُؤمِنِين وغيره. (سير اعلام النبلاء، ج10، ص299، طبقاتُ الشافعيه الكبرٰى، ج2، ص212، مقدمه نُزهةُ القارى، ج1، ص106، الاعلام للزركلى، ج6، ص34)

د امام بُخارى رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه والد صاحب

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخارى رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه والد صاحب حضرت اسماعيل بِن ابراهيم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د اِمام مالك رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه شاګرد او وليِّ كامل حضرت عبدُالله بِن مبارك رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه صحبت يافته وو. د هغوئې رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د تقوٰى او پرهيزګارئ عالَم دا وو چې خپل مال و دولت به ئې د شُبهاتو (داسې څيزونه چې د هغې په حلال او

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام كيدو كښې شك وي د هغې) نه بچ ساتلو. د وفات په وخت كښې ئې ارشاد اوفرمائيلو: زما سره چې څومره مال دے زما د علم مطابق په هغې كښې يو هم شك والا درهم نشته. (ارشاد الساری، ج1، ص55) د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي. اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

نہ مجھ کو آزما دُنیا کا مال و زر عطا کر کے عطا کر اپنا غم اور چشمِ گریاں یا رسولَ اللہ

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيكو والدينو بركتونه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه د والد تقوٰى او پرهيزګارئ څه شان وو، واقعي شك والا مال نه بچ كيدل لوئ كمال دے، خو افسوس! نن د شك والا مال نه بچ كيدل خو لا لرې خبره ده، خلق د حرامو نه نه بچ كيږي، ياد لرئ! د حرام مال غټ سپيروالے دے، حرام مال د نسلونو كردار بربادولے شي، د خپل اولاد د شريعت و سُنَّت مطابق پالنه كولو سره سره حلال ګټلو او حلال خوړلو ضرور خيال ساتئ، ګني ياد ساتئ! د حرام مال خوړلو سپيروالي په وجه به د قيامت په ورځ سخته سزا دركولے شي، يو دردناك روايت واورئ او دحلال ګټلو، حلال خوړلو فِكر اوكړئ، خدائ دِ نكړي كه چرته مو حرام مال حاصل كړے وي نو د هغې نه رښتيني توبه اوكړئ او د هغې په باره كښې د مفتئِ اسلام نه رهنمائي واخلئ او ځان خلاص كړئ ګني سخته پريشانه كيدے شئ.

د بدنصيبه خاوند او پلار (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په روايت کښې دي: د سرې سره تَعَلُّق لرونکو کښې به وړومبې د هغه بي بي او د هغه اولاد وي، دا ټول (يعنې بي بي، بچي به په ورځ د قيامت) د الله پاك مخې ته ولاړ وي، عرض به اوکړي: اے زمونږه ربه! مونږ ته د دې کس نه زمونږه حق راکړې، ځکه چې ده کله هم مونږ ته د ديني کارونو تعليم نه دې راکړے او ده به په مونږه "حرام" خوړلو او مونږ ته د هغې علم نه وو، بيا به هغه کس د "حرامو په ګټلو" دومره اووهلے شي چې د هغه غوښه به اورژيږي، بيا به هغه کس د ميزان [د تلے] خوا ته راويستے شي، فرښتې به د غر همره د هغه نيکئ راوړي، نو د هغه بال بچو نه به يو کس په را مخکښې کيدو اووائي: زما نيکئ لږې دي، نو هغه به د هغه د نيکو نه واخلي، دغه شان د هغه د کور افراد به د هغه ټولې نيکئ واخلي او هغه به خپل اهل و عيال ته په ډيره مايوسئ اوګوري او اووائي به: اوس زما په څټ باندې هغه ګناه او ظلمونه پاتي شو کوم چې ما ستاسو د پاره کړي وو. فرښتې به اووائي: دا هغه (بدنصيبه) کس دے د چا نيکئ چې د هغه د کور کسانو واخستې او دا د هغوئي په وجه دوزخ ته لاړو. (قرة العيون، ص401، نیکیوں کی جزائیں اور گناہوں کی سزائیں، ص93)

یارب بچالے تُو مجھے نارِ جحیم سے اولاد پر بھی بلکہ جہنّم حرام ہو

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

د نيك كار سره د حرامو اخستل خرڅول

د الله پاك آخري نبـي مُحَمَّدِ عربي صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: د قيامت په ورځ به څه خلق پيش کړے شي د کومو سره چې به د تِهامه د غر برابر نيکئ وي خو چې کله هغوئي راويستلے شي نو الله پاك به د هغوئي ټولې نيکئ باطلې کړي او بيا به هغوئي دوزخ ته غوزار کړے شي.

عرض اوكړے شو: يـارَسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! د دې څه وجه ده؟ ارشاد ئې اوفرمائيلو: هغه خلقو به لمُونځونه كولو، زكوٰة به ئې وركولو او حج به ئې كولو خو چې كله به د هغوئي مخې ته حرام راغلل نو هغه به ئې اخستلو الله پاك د هغوئي اعمال باطل كړه.

(كتاب الكبائر، ص136)

جو دُكانيں خيانت سے چمكائيں گے ! كيا اُنہيں زَر كے انبار كام آئيں گے ؟
قہرِ قہار سے كيا بچا پائيں گے ؟ جی نہيں، نارِ دوزخ ميں لے جائيں گے

خوفناك آواز

په يو بل حديثِ پاك كښې دي: چا چې د حرام يو څيز خوړلے وي د هغه په خيټه كښې به اور بل كړے شي او هغه چې كوم وخت د خپل قبر نه را پاڅي ټول مخلوق به د هغه د خوفناك آواز نه اورېيږي تردې چې الله پاك به د مخلوق په مينځ كښې كومه فيصله فرمائي اوبه فرمائي.

(قرة العيون، ص392)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! كه مور و پلار په قرآن و حديث باندې عمل كوونكي، د الله ويره لرونكي وي نو اولاد به هم د مور وپلار په فيض سره د تقوٰى و پرهيزګارئ په لاره روان وي. د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مور و پلار ته د عبادت و پرهيزګارئ دُنياوي نفع كومه چې دې حضراتو ته نصيب شوه هغه د هغوئي د ځوئ "اِمامُ المُحَدِّثين" كيدو په صورت كښې نصيب شوه، كوم چې په ټوله دُنيا كښې خلق د "اِمام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه" په نوم سره ياد ساتي او د هغوئي د ليكونكې مشهور كتاب "صحيح بُخاري" د فيضان نه مالا مال كيږي.

بے ادب ماں باآدب اولاد جن سكتی نہيں معدنِ زر معدنِ فولاد بن سكتی نہيں

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَــلُّــوْا عَــلَـى الْـحَـبِـيْــب!   صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيك والدينو بركتونه

حضرت عبدُ الله بِن عباس رَضِیَ اللہُ عَنۡہُمَا فرمائی: بيشكه الله پاك د انسان د نيكو كارئ په وجه د هغه اولاد او اولاد، در اولاد [يعنې ځامن، نمسي او د نمسو د ځامنو] اصلاح فرمائي او د هغه د نسل او ګاونډيانو حفاظت كوي او هغه ټول د الله له طرفه په پرده او امان كښې اوسي. (تفسير درمنثور، ج5، ص422)

پیر و مرشد پر مرے ماں باپ ہو سدا رحمت اے نانائے حسین

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د حديثِ پاك په مباركه دُنيا كښې چې كومه مرتبه او مقام امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ ته حاصل شوي دے د هغې مثال ډير اوچت دے، هغوئي رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ ته په لكونو احاديثِ مباركه زباني ياد وو، په هغوئي رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ باندې د الله پاك او د خوږ نبـي صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم خاص فضل و كرم وو. امام بُخاري رَحۡمَۃُ اللہِ عَلَیۡہ يو ځل خوب اوليدلو چې زه د خوږ آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د بدن مبارك نه مچان شړم، په خوب ليدلو ډير پريشانه شو چې د حُضُورِ اكرَم صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په مبارك بدن باندې كله هم مچان نه دي ناست. علمائے كرامو د خوب دا تعبير بيان كړو: چې تاسو ته دِ مبارك شي، په احاديثو كښې چې چا [د خپل ځان نه څه الفاظ] ملاؤ كړي دي هغه به تاسو پاك و صاف كړئ.

(مقدمه فتح البارى، الفصل الاول، ج1، ص9)

د اُستاذ نظر كوم ځائ ته اورسولو (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت امام محمد بِن اسماعيل بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د امام اعظم ابوحنيفه رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه قابل ترين شاګرد اِمام محمد رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه په خدمت بابرکت کښې حاضر شو او په فقه کښې ''کتاب الصلوٰة'' ئې زده کول شروع کړه. اِمام محمد رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه چې کله د هغوئي طبيعت علمِ حديث طرف ته مائل اوليدلو نو هغوئي ته ئې اوفرمائيل: ''تاسو لاړ شئ او علمِ حديث حاصل کړئ.'' چې کله اِمام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د خپل اُستاذِ محترم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مشوره قبوله کړه او علمِ حديث حاصلول ئې شروع کړه نو ليدونکو اوليدلو چې هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د ټولو اَئِمَّه حديث نه مخکښې شو.
(راهِ علم، ص36، تعليمُ المُتَعَلِّم، ص52)

د څلويښتو کالو پورې ئې وچه ډوډئ خوړله (حکايت)

اے عاشقانِ اِمام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د علم د طلب په دوران کښې بعضې وخت وچ بوټي خوړلي دي او وخت ئې تير کړے دے، هغوئي به په ورځ کښې صرف دوه يا درے بادامه خوړل. يو ځل بيمار شو نو ډاکټرانو اووئيل چې د اوچې ډوډئ خوړلو په وجه د دوئي کولمې اوچې شوي دي، هغه وخت هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه اوفرمائيل: د څلويښتو کالو نه زه اوچه ډوډئ خوړم او په دې موده کښې ما بالکل سالن [يعني اينګولے] نه دې خوړلے. (تذکرة المُحَدِّثين، ص183 بتغيرٍ)

با کمال قُوَّتِ حافظه (حکايت)

حضرت محمد بِن ابي حاتم فرمائي: ما د حاشد بن اسماعيل او يو بل بُزُرګ نه اوريدلي دي، هغوئي دواړه بيانوي چې اِمام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه په کم عمر کښې زمونږ سره علمِ حديث حاصلولو د پاره د بصرې د علمائے کرامو په خدمت کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاضريدلو، د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه نه علاوه مونږ ټولو ملګرو به احاديث محفوظ كولو د پاره ليكل، شپاړس ورځو تيريدو نه پس يوه ورځ مونږه اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه اورټلو چې تاسو احاديث محفوظ نه كولو په وجه د دومره ورځو محنت ضائع كړو. د دې په اوريدلو اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه مونږ ته ارشاد اوفرمائيل: ښه ده تاسو خپل ليكونكي صفحې راوړئ، مونږه خپلې خپلې صفحےراوړې، اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه احاديثِ مباركه زباني لوستل شروع كړه، تردې چې هغوئي د پينځَلّس زرو نه زيات احاديث زباني واورول، د دې په اوريدلو زمونږ ګمان شو چې مونږ ته دا روايات اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه ليكلي دي.

(ارشاد الساری، ج1، ص59 مفهوماً)

اويا زره احاديث ورته ياد وو (حكايت)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه‌به چې كوم كتاب يو ځل اوكتلو هغه به ورته زباني ياديدلو. د علم حاصلولو په شروع ورځو كښې هغوئي رَحۡمَةُ اللّٰهِ‌عَلَيۡه‌ته اويا زره احاديث زباني ياد وو او وروسته دا شمير درې لكو (يعني 3 لاك) ته اورسيدلو، يو ځل حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه د حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه په خدمت كښې حاضر شو نو حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه‌حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه ته اوفرمائيل: كه تاسو لږ ساعت مخكښې راغلي وے نو ما به تاسو ته هغه ماشوم ښودلے وے كوم چې د اويازره احاديثو حافظ دے. دې هيرانوونكي خبره اوريدلو باندې د حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه په زړه كښې د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه سره د ملاقات كولو شوق پيدا شو، د حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه‌د محفل فارغيدو نه پس حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه لټون شروع كړو، چې كله ئې (د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه‌سره) ملاقات اوشو نو حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللّٰهِ‌عَلَيۡه اوفرمائيل: آيا د اويا زره احاديثو حافظ تاسو ئې؟ د دې په اوريدلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائيل: آو جي! زه هم هغه حافظ يم، بلکه ما ته د دې نه زيات احاديث ياد دي او د کومو صحابهٔ کرامو عليهِمُ الرِّضوان او تابعينو عليهِمُ الرَّحمه نه زه روايت کووم په هغوئي کښې د اکثرو تاريخ پيدائش، د اوسيدلو ځائ او تاريخ وفات هم پيژنم.

(ارشاد الساری، ج1، ص59)

د حافظے مضبوطيدلو يو راز

د اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه نه تپوس اوکړے شو: آيا د حافظے مضبوطولو هم څه دوا شته دے؟ هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائيل: دوا خو را ته معلومه نه ده، البته ما ډيره توجه او استقامت سره مطالعه کول د قُوَّتِ حافظه د پاره ډير فائده مند موندلي دي.(فتح الباری، ج1، ص460)

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه حديث داني

محمد بِن اسحٰق بِن خُزيمه رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: ما د آسمان لاندې د محمد بِن اسماعيل بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه نه زيات د حديث يو عالِم او حافظ نه دے ليدلے، تردې پورې وئيل کيږي چې کوم حديث "محمد بِن اسماعيل" نه پيژني هغه حديث نه دے.

بُخاري شريف ئې څنګه ليکلے دے؟

اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: ما چې کله هم په خپل کتاب (**صحيح بُخاری**) کښې د حديث ليکلو اراده کړې ده نو د هغې نه مخکښې مې غُسل کړے دے او دوه رکعته لمُونځ مې ادا کړے دے. ما په دې کتاب کښې موجود احاديث د شپږ لکو احاديثو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه منتخب کړي دي، ما په شپاړسو کالو کښې دا کتاب ليکلے دے او دا کتاب زما او د الله پاك په مينځ کښې حُجَّت (يعنې دليل دے) دے. (المُستطرف، ج1، ص40)

د بُخاري شريف مقبوليت

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! داسې خو امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ډير کتابونه ليکلي دي، خو کوم مقبوليت او شُهرت ''بُخاري شريف'' ته حاصل دے بل کتاب ته نه دے حاصل شوے، اِمام ابوزيد مَروَزِی رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: زه يو ځل په مکه مکرمه کښې د مقامِ اِبراهيم او حجرِ اسوَد په مينځ کښې اوده ووم چې په خوب کښې مې د الله پاك آخري نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوکړو، نبـي کريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: اے ابو زيد! زما د کتاب درس ولے نه ورکوے؟ ما عرض اوکړو: يَا رسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! زما ځان په تاسو قربان! ستاسو کتاب کوم يو دے؟ حُضُورِ اکرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: د محمد بن اسماعيل (يعنې د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه) کتاب ''بُخاري شريف''.

(بستانُ المُحَدِّثين، ص274، 275 ملتقطاً)

د بُخاري شريف شان و عظمت

اے عاشقانِ رسول! د بُخاري شريف په باره کښې وئيل کيږي: ''اَصَحُّ الۡكُتُبِ بَعۡدَ كِتابِ اللهِ الصَّحِيۡحُ الۡبُخَارِی''يعنې د قرآنِ کريم نه پس د ټولو نه دُرُست کتاب ''صحيح بُخاري'' دے. د دې کتاب پورا نوم دا دے: ''اَلۡجَامِعُ الۡمُسۡنَدُ الصَّحِيۡحُ الۡمُخۡتَصَرُ مِنۡ اُمُوۡرِ رَسُوۡلِ اللهِ وَسُنَنِهٖ وَ اَيَّامِه''. حضرت علامه علي قاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: بُزُرګانو ليکلي دي: که يو مشکل کښې ''صحيح بُخاري'' اولوستې شي نو هغه مشکل به لرې شي او دا کتاب کومه کشتئ کښې وي هغه به نه ډوبيږي، د قحط (يعنې باران نه کيدو) په وخت کښې دا اولوستې شي نو باران کيږي. حضرت امام اَصِيلُ الدِّين رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: ما د خپل ځان او نورو خلقو د مشکلاتو او پريشانئ د پاره د ''صحيح بُخاري''

120 څله ختم کړے دے نو ټول مرادونه او ضرورتونه مې پورا شوي دي، دا ټول برکتونه د سرورِ کائنات صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دي. (مرقاۃ، ج1، ص54)

حضرت مفتـی احمد يار خان نعيمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائي: په مصيبتونو کښې ختمِ بُخاري کيږي، د دې په برکت او د الله پاك په فضل سره مصيبتونه ختميږي. (مرآۃالمناجيح، ج1، ص11 مفهوماً)

د اِمام بُخاري عاداتِ مُبارَکه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! شپه ورځ يو کولو سره او خپل مقصد پورا کولو جذبے سره کاميابي او ترقي حاصليږي، په فضول کارونو کښې ورځ ضائع کول او شپې په غفلت کښې تيروونکي خلق هيڅ کله کاميابي نه شي حاصلولے، امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه به د عيش و عشرت نه لرې اوسيدلو، د شبهاتو نه ځان بچ کيدل ورته د پلار نه په ميراث کښې ميلاؤ وو، د حقوقُ العبادو په حفاظت کولو کښې يو مثالي نمونه وه، د عشقِ رسول کيفيت ئې دا وو چې د خوږ نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ويښته مبارك ئې ځان سره ساتلو. هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه به ډير کم خوراك کولو، د خپل نِيَّت ئې ښه حفاظت کولو.

د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د عبادت ذوق هم مثالي وو، ټوله شپه به ويخ پاتي کيدلو او عبادت به ئې کولو، ډير زيات نفلونه به ئې ادا کول، هره ورځ به د نيمي شپې پاڅيدلو او لس سيپارې تلاوت به ئې کولو، په رَمَضَانُ المُبَارَك کښې به ئې هره ورځ د يو قرآنِ پاك ختم کولو، په تراويح کښې قرآنِ پاك ختمول د هغوئي په معمولاتو کښې شامل وو. (سير اعلام النبلاء، ج10، ص303، تهذيب الاسماء واللغات، ج1، ص93، طبقاتُ الشافعيه الکبرٰی، ج2، ص224)

د امام بُخاري روزګار

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه زمیندار او سوداګر وو، هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه ته د پلار نه په میراث کښې ډیر مال پاتي شوے وو کوم ئې چې په مضارَبَت ورکړے وو. (مصابیح الجامع للدمامینی، ج5، ص49، فتح الباری، ج1، ص454)

یو ځل هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائیل: ما ته به هره میاشت 500 درهمه ګټه راتله او ما به هغه ټول د علم په طلب کښې خرچ کوله.

(سیر اعلام النبلاء، ج10، ص309)

د شهدو مچئ 17 ځله اوچیچلو (حکایت)

اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه یوه ورځ لمُونځ ادا کولو، د شهدو مچئ هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه 17 ځله اوچیچلو، د لمُونځ پورا کولو نه پس ئې اوفرمائیل: لږ اوګورئ دا څه څیز دے کوم چې په لمَانځه کښې ما ته تکلیف راکولو؟ شاګردانو چې اوکتل نو د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ملا 17 ځائ پړسیدلي وه. امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د شهدو مچئ 17 ځله چیچلو باوُجود لمُونځ نه ماتولو مُتَعَلِّق اووئیل: ما د یو آیت تلاوت کولو او زما دا خواهش وو چې زه دا آیت پورا کړم. (هدی الساری مقدمه فتح الباری، ص 455 ملتقطاً)

اے عاشقانِ رسول! تاسو اولیدل! په لمَانځه کښې د خشوعِ انداز! الله پاك دِ د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په برکت مونږ ته هم د عبادت او تلاوتِ قرآن توفیق رانصیب کړي.

بنادے مجھے نیک نیکوں کا صدقہ گناہوں سے ہر دم بچا یاالٰہی
عبادت میں گزرے مری زندگانی کرم ہو کرم یاخدا یاالٰہی

(وسائل بخشش مرمم، ص105)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمات ادب

يو ځل اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه په جمات کښې وو، يو کس د خپلې ګيرې نه ډکے ويستلو او په جمات کښې ئې غوزار کړو! هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه پاڅيدلو او هغه ډکے ئې په خپل لستونړي کښې کيښودو چې کله د جمات نه بهر شو نو غوزار ئې کړو. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

کله ئې هم غِيبَت نه دے کړے

اِمام بُخاري فرمائي: زه اُمّيد کووم چې د الله پاك په بارګاه کښې به په داسې حال کښې حاضريږم چې هغه به زما نه د غِيبَت حساب نه اخلي ځکه چې ما د چا غيبت نه دے کړے. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

نيت بدليدل ئې خوښ نه کړل (حکايت)

حضرت بَکر بِن منير رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه بيانوي: يو ځل يو کس اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه ته سامان را اوليږلو، د ماښام په وخت کښې د هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه خوا ته يو څو سوداګر راغلل او د پينځه زره (5000) درهمه نفع په بدله کښې ئې هغه سامان اخستل غوښتل نو هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه اوفرمائيل: نن شپه صبر اوکړئ، په دويمه ورځ د سوداګرو دويمه ډله راغله، هغوئي د لس زره (10000) درهمو په نفع د اخستلو پيش کش اوکړو، امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه اوفرمائيل: پرون چې کوم سوداګر راغلي وو، ما په هغوئي باندې د خرڅولو نيت کړے وو، بيا هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه هغه سامان خرڅ کړو او اوئې فرمائيل: ما خپل نيت بدلول نه خوښولو.

(تاريخِ بَغداد، ج2، ص12 ملتقطاً)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د الله والؤ هم څه بنه شان دے، ديني مُعامَله وي يا دُنياوي، دا حضرات په يو حال کښې هم د الله پاك د ويرې نه نه بے ويرې کيږي بلکه په هر حال کښې د خپل نيت او زړه حفاظت کوي، کاش! چې د نن دور سوداګر هم د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه پيروي اوکړي او په رښتيا او امانت دارئ سره کاروبار اوکړي نو په زرق کښې به د خيروبرکت سره سره ډير اجر و ثواب اوګټي.

د خرڅوونکي د پاره د ويرې خبره

اِمام محمد غزالي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائي: د قيامت په ورځ به سوداګر د هر هغه کس سره اودرولے شي چا چې په هغه څه څيز خرڅ کړے وي او د کومو خلقو سره چې د هغه اخستل خرڅول شوي وي د هغوئي د شمير برابر به د هغه نه حساب واخستې شي. (اِحياء العلوم، ج2، ص111)

عاشقِ مال اس میں سوچ آخر کیا عروج و کمال رکھا ہے؟
تجھ کو مل جائے گا جو قسمت میں تیری رزقِ حلال رکھا ہے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د اُستاذانو او شاګردانو شمير

اعلٰی حضرت امام احمد رضا خان رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائي: اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه چې وفات کيدلو نو لس اتيا زره (90000) شاګردان او مُحَدِّثين ئې پريښودي وو. (ملفوظاتِ اعلٰی حضرت، ص238)

شارِح بُخاري مفتی شريف الحق امجدي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه ليکي: د اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د اُستاذانو شمير يو زر اتيا دے. (نُزهَةُ القاری، ج1، ص119)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امام بُخاري نصيحت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه به اکثر دا اشعار لوستلو:

اِغۡتَنِمۡ فِي الۡفَرَاغِ فَضۡلَ الرُّکُوۡعِ   فَعَسٰى اَنۡ يَّکُوۡنَ مَوۡتُکَ بَغۡتَةً
کَمۡ صَحِيۡحٍ رَأَيۡتُ مِنۡ غَيۡرِ سَقَمٍ   خَرَجَتۡ نَفۡسُهُ الصَّحِيۡحَةُ فَلۡتَةً

ترجمه: **(1)** د فراغت په وخت کښې رکوع او سجود (يعنې نفل لمُونځ) غنيمت اوګڼړه، نِزدې ده چې تا ته به مرګ ناڅاپه راشي. **(2)** ما ډير داسې صحت مند خلق ليدلي دي کوم چې څه ناجوړه نه وو او ناڅاپه د هغوئي روحونه اووتل. (مُکاشفةُ القلوب، ص 271)

آخرت کی کرو جلد تیاریاں موت آکر رہے گی تمہیں بے گماں
موت کا دیکھو اعلان کرتا ہوا سوئے گورِ غریباں جنازہ چلا
کہتا ہے، جامِ ہستی کو جس نے پیا وہ بھی میری طرح قبر میں جائے گا
تم اے بوڑھو سُنو! نوجوانو سنو! اے ضعیفو سنو! پہلوانو سنو!
موت کو ہر گھڑی سر پہ جانو سنو جلد توبہ کرو میری مانو سنو!

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب!   صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د خوږ نبـي ﷺ په دربار کښې د امام بُخاري انتِظار

حضرت عبدُ الواحد طَوَاوِيسى رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه بيانوى چې ما په خوب کښې د خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوکړو، خوږ نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صحابهٔ کرامو عَلَيۡهِمُ الرِّضۡوان سره په يو مقام ولاړ وو، ما د خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په خدمت کښې سلام عرض کړو، خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د سلام جواب را عطا کړو. ما د اودريدلو سبب معلوم کړو نو هغوئي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: "زه د محمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِن اسماعیل بُخاري انتظار کووم. " څه ورځې پس معلوم شو چې امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه وفات شوے دے. په تحقیق کولو پته اولګیدله چې په کومه شپه د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه وفات شوے وو هم په هغه شپه ما د حُضُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زیارت کړے وو. (سِیَر اعلام النبلاء، ج10، ص319)

اے عاشقانِ امام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په یکم شوالُ المُکَرَّم 256 هجرئ (د اختر په شپه) د 62 کالو په عمر کښې وفات شوے دے. د یوے مودے پورې د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د قبر مبارك نه د مشك و عنبر نه زیاته ښکلي خوشبوئي راتله. بار بار به په قبر مبارك خاوره اچولے کیدله خو خلقو به د تَبَرُّك په وجه خاوره وړله. (طبقاتُ الشافعية الکبرٰی، ج2، ص232، 233 مفهوماً) د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مزار مبارك سمرقند (اُزبکِستان) ته نِزدې خرتنګ نامې علاقه کښې دے. (سِیَر اعلام النبلاء، ج10، ص319، 320)

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د مزار برکتونه

حضرت ابوفتح سمرقندي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: په سمرقند کښې قحط راغلو (یعني د باران نه کیدو په وجه د غذا کمے شو). خلقو ډیر ځله "د استسقٰی لمُونځ " اوکړو، دُعاګانې اوغوښتلې خو باران اونشو، بیا یو نیك سړے د [سمرقند] ښار قاضي خوا ته لاړو او هغه ته ئې مشوره ورکړه چې تاسو د اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مزار شریف ته لاړ شئ او هلته د الله پاك نه د باران دُعا اوغواړئ کیدے شي چې الله پاك ستاسو دُعا قبوله کړي. د ښار قاضي دا مشوره قبوله کړه، د ښار خلق ئې ځان سره کړو او د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مزار شریف ته حاضر شو، خلقو هلته ډیره په زاريځ او ژړا د الله پاك نه په عاجزئ او انکسارئ دُعا اوغوښتله او د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په وسیله ئې د دُعا سفارش اوکړو. هغه وخت په آسمان کښې وریځے راغلے او ووه ورځې مسلسل دومره زیات باران اوشو چې خلق په "خرتنګ" کښې حصار شو څکه چې د زیات

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په وجه سمرقند ته رسيدل مشكل شوي وو. (د خرتنګ نه سمرقنده پورې د دريو ورځو فاصله ده.) (ارشاد الساری، ج1، ص67) **د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي.** اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

اللّٰہُ غنی! شانِ ولی! راج دلوں پر دُنیا سے چلے جائیں حکومت نہیں جاتی

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library